

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1662
Tarih : 01-02-2022

58245

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Siyasi iktidarın tarımı ve hayvancılığı bitirme noktasına getiren dışa bağımlı tarım politikaları, ekonomide yaşanan krizler, pandemi, döviz kurlarındaki artış ve doğal afetlerle çiftçiler, tarım sektörü üretim yapamaz hale gelirken bir yandan da borç batağına sürüklenmişlerdir. Bu durum Türkiye'de 81 il arasında gelişmişlik sıralamasında son sıralarda yer alan, devlet yatırımlarına ve teşviklerine olan ihtiyaçları karşılanmayan, bölgesel eşitsizlikler nedeniyle tarım sektörünün küçüldüğü, işsizliğin ve güvencesizliğin daha da büyüdüğü, yoksulluğun derinleştiği Ardahan ili ve bölgedeki diğer illerde çok daha bariz bir şekilde yaşanmaktadır.

Çiftçiler, bir yandan girdilerle birlikte çok uluslu şirketlere bağımlı hale getirilirken bu bağımlılıkla birlikte artan gübre, ilaç, mazot, elektrik, tarımsal sulama ve diğer maliyetler yüzünden üretim yapamayacak hale gelmişler, tarım alanlarında kalabilmek için Tarım kooperatiflerine, bankalara ve tefecilere borçlanmışlar diğer yandan ise binlerce çiftçi toprağını bırakmak zorunda kalmışlardır. Nitekim, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne göre 2002 yılında 2.8 milyon olan çiftçi sayısı günümüzde sayıları 1.8 milyona kadar düşmüştür.

TÜİK verilerine göre dahi, 2021 yılında üretim maliyetleri ortalamada yüzde 36 artan, 2021'de bazı ürünleri yüzde 120'lere varan maliyet artışları ile ekmek zorunda kalan çiftçilerin borçları da aydan aya katlanmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre 2021 yılı Ocak ayına 130.4 milyar TL ile başlayan tarım sektörünün toplam kredi borçları Kasım 2021 itibarıyla 161.8 milyar TL'ye kadar çıkmıştır.

serus

Çiftçilerin, Tarım Kredi Kooperatifine olan 10 milyar ile birlikte resmi borçları da 172 milyarı aşmıştır. Tarım sektörünün sadece bankalara olan takipteki kredi borcu ise Kasım 2021 itibarıyla 4.3 milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

Çiftçinin, Tarım Kredi Kooperatifi borçlarına 15 Nisan 2021’de yürürlüğe giren yasa ile belli koşullara bağlı olarak yapılandırma olanağı getiren iktidar ise üç yıl içinde geri ödemeli yapılandırma adı altında borcun yüzde 30’unu peşin ödemek şartıyla, faizinde hiçbir indirim olmadan, çiftçiye yüzde 12-18 arası faiz yükünü dayatmıştır.

Borçlarını ödeyemeyen, tarlaları, traktörleri haczedilmeye başlayan, Türkiye’nin farklı illerinden Ankara’ya gelip Tarım ve Orman Bakanı ile görüşme talepleri kabul edilmeyen çiftçiler, Ziraat Bankası’na, Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği’ne ve özel bankalara borçları nedeniyle üretim yapamaz hale geldiklerini, zamlar böylesine fazla iken tarım yapılabilir, sürdürülebilir mi? Buradan Tarım Bakanı’na (Bekir Pakdemirli) sesleniyoruz, ‘Çiftçi moralini bozmasın, ekmeye devam etsin’ demişti. Borç harç içindeyken, gerçek enflasyon yüzde 80’lerin üzerindeyken, traktör ve tarlamıza haciz konulmuşken nasıl moralimiz düzgün olabilir. Dün çiftçiler için kara gün dostu olan Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası bugün çiftçileri mağdur eden bir tefeci durumuna gelmiştir. On binlerce çifti mağdur edilmiştir. Çiftçi dostu Ziraat Bankası büyük bir toprak ağası konumuna geldi diyerek tepkilerini dile getirmişlerdir. Halkların Demokratik Partisi milletvekilleri olarak bizlerde, çiftçilerin bankalara olan borçlarının silinmesi, haciz işlemlerinin durdurulması ve gerekli desteklerin verilmesi yönünde bir çok Kanun Teklifi, Araştırma ve Soru Önergeleri vermiş olmamıza rağmen Bakanlığınızca çiftçilerimizi rahatlatacak kapsamlı bir üretim desteği sunulması yönünde hiçbir adım atılmamıştır.

Artan borç yükü nedeniyle çiftçinin tarlasına, bağına, bahçesine, evine, traktörüne, hayvanına haciz geliyor veya yüksek faizlerle yeniden yapılandırılırken, borç yükü altında ezilen çiftçilerimizden bazıları bunalıma sürüklenerek yaşamlarına son veriyorlar. 2021 yılının Nisan ayında İzmir Torbalı’da 46 yaşında 3 çocuk babası çiftçi Basri Yıldırım, elinde avucunda ne varsa sattığı halde borçlarını bitiremeyince, canına kıymış, yine aynı yıl Mayıs ayında Muğla Milas ilçesine bağlı Yaşyer Köyü’nde yaşayan 50 yaşındaki iki çocuk babası çiftçi Fahrettin Aktaş “Traktörün de olmak üzere borcum çok, traktörümü de satın borçlarımı ödeyin, bu onursuzluğa dayanamam” diyerek yaşamına son vermiştir.

Son olarak da 2022 yılı Ocak ayında Ardahan Merkeze bağlı Ömerağa köyünde yaşayan ve başta Tarım Kredi Kooperatifleri olmak üzere faizleri ile birlikte 770 bin lirayı bulan borcu bulunan, otomobilini sattığı halde borcunun faizini dahi ödemekte güçlük çektiği ifade edilen çiftçi Fuat Avşar kapısına gelen haciz işlemi ardından yaşamına son vermiştir. Fuat Avşar gibi

58245

birçok çiftçinin borç haczi altında olduğu öğrenilen Ardahan'da özellikle Deniz Bank'a olan borçların köylüleri olduğu gibi esnafı da bunalttığı bilgileri basında yer almıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Ardahan'da çiftçi Fuat Avşar'ın banka ve Tarım Kooperatifi'ne olan borçları yüzünden intihar ettiğine dair bilginiz var mıdır?
- 2- 2019-2022 yılları arasında kaç çiftçi Tarım Kredi Kooperatiflerine, bankalara veya tefecilere olan borcu yüzünden yaşamına son vermiştir?
- 3- Ocak 2022 yılı itibarı ile Tarım Kredi Kooperatiflerine, özel ve devlet bankalara borcu olan çiftçi sayısı kaçtır? Bu çiftçilerin toplamda borç tutarı ne kadardır?
- 4- Ocak 2022 yılı itibarı ile Tarım Kredi Kooperatiflerine ve devlet ve özel bankalara olan kredi borçları sebebiyle icra ve haciz işlemi uygulanan çiftçi sayısı kaçtır?
- 5- Tarım Kredi Kooperatiflerinden çiftçiye verilen 50 bin liralık kredinin 180 bin lira olarak geri ödeneceği iddiaları doğru mudur?
- 6- 5 yıldır Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü yapan ve 10 yerden toplamda 180 bin lira maaş aldığı ve paravan şirketler üzerinden çiftçilere verilen krediler üzerinden büyük gelir elde ettiği iddiaları ile gündemde olan ve birkaç gün kadar önce görevden alınan eski genel Müdür Fahrettin Poyraz hakkında ortaya atılan iddialara ilişkin herhangi bir soruşturma açılmış mıdır? Açılmamışsa nedeni nedir?
- 7- Çiftçiler almış oldukları kredi borçlarını ödeyemeyip mallarına, topraklarına gelen hacizlerle bir çıkmazda iken veya ödeyemedikleri borçları nedeniyle yaşamlarına son verirken Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü'ne atanan Ziraat Katılım Bankası ve Turkcell'de Yönetim Kurulu Üyesi olan Hüseyin Aydın'ın üç yerden aylık toplamda 136 bin 500 TL ücret aldığı iddiaları doğru mudur? Doğru değil ise Hüseyin Aydın'ın toplamda aylık geliri ne kadardır?
- 8- Çiftçilerin borçlarının koşulsuz olarak devlet tarafından karşılanması için bir planınız mevcut mudur?
- 9- Bakanlığınızın, çiftçilerin mazot, gübre ilaç, tohum, elektrik ve tüm tarım giderlerinde Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisi'nin (KDV) kaldırılması taleplerinin yerine getirilmesine yönelik bir çalışması var mıdır?
- 10- Bakanlığınızca, çiftçilerin, mazot ve gübrenin yüzde elli hibe verilmesi ve sicil affı taleplerine yönelik yapılan bir çalışma var mıdır?

58245

- 11- Elektrik faturalarına gelen fahiş zamlarda düşünöldüğünde, elektrik faturasını ödeyemeyen çiftçilerin elektrik borçlarının faizsiz olarak hasat sonuna bırakılması yönünde bir çalışmanız olacak mıdır?
- 12- Çiftçinin ve köylünün borç yükü altında, ekonomik sıkıntı içinde olduğu ve yaşamlarını sonlandırma noktasına geldiği bir ortamda tarım sektörüne yönelik kapsamlı bir üretim desteği planlaması yapılması düşünölmekte midir?
- 13- Türkiye’de 81 il arasında gelişmişlik sıralamasında son sıralarda yer alan Ardahan ilinin sosyo-ekonomik yapısını iyileştirme, devlet yatırımlarına ve teşviklerine olan ihtiyacı karşılama amacıyla Bakanlığınızca yapılan herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?